

Aleg. 119.

Sprawozdanie

Komisji podatkowej o wniosku posła Starowiejskiego w przedmiocie zamierzonego podwyższenia opłat państwowych od ubezpieczeń w Towarzystwach asekuracyjnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. b. m. przekazał Wysoki Sejm Komisji podatkowej do zbadania wniosek p. Starowiejskiego treści następującej:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że w obec projektowanego podwyższenia opłat od ubezpieczeń w Towarzystwach asekuracyjnych należy obowiązujące w tej mierze ustawy w swojej mocy zachować, a w każdym razie utrzymać dla Towarzystw na wzajemności opartych te ulgi w opłatach, które c. k. Rząd w swoim przedłożeniu do Izby poselskiej Rady państwa dla nich zastrzegł“.

Wniosek ten spowodowany został wypracowanym już przez Komisję i wniesionym do Izby deputowanych Rady państwa na mocy przedłożenia rządowego projektem co do zmian ustawy o stemplach i bezpośrednich należyciach skarbowych.

Projekt ten osnuty na tle fiskalnym t. j. podwyższenia dochodów skarbowych, podnosi w ogóle opłatę od ubezpieczeń, a o ile ona dotyczy Towarzystw asekuracyjnych, opartych na wzajemności, w podwójnym kierunku.

Cheąc powyższe twierdzenie cyfrowo uzasadnić, zmuszeni jesteśmy przedewszystkiem porównać obecnie obowiązujące opłaty od asekuracji z zamierzonymi:

W myśl §. 16. ustawy o należyciach skarbowych z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 r., tudzież rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 28. Kwietnia 1866. l. 18.840, pobierane są opłaty od ubezpieczeń w dziale ogniowym i gradowym w ten sposób, iż należycie od ubezpieczenia t. j. policy asekuracyjnej obłożoną jest stemplem wedle skali II., który przy opłacie należycia od asekuracji, wynoszącej:

od	20 zł.	.	.	.	czyni	7 et.
„	20—40	„	.	.	„	13 „
„	40—60	„	.	.	„	19 „
„	800—1200	„	.	.	„	3 zł. 75 „
„	1200—1600	„	.	.	„	5 „ — „
„	7000—8000	„	.	.	„	25 „ — „

a następnym każdym 400 zł. po 1 zł. 25.

W procentach zaś przedstawia się opłata w ten sposób :

iz przy należyciach od asekuracji, wynoszących od 3 do 20 zł. opłata skarbowa zniża się od 2·33 procentu do 0·46, powyżej zaś kwoty 20 zł. spada w stosunku do wysokości kwoty opłacanej od ubezpieczenia z 0·46 aż do 0·30, czyli że opodatkowanie polie asekuracyjnych zapomocą stempla wedle skali II. oparte jest na zasadzie degresyjnej w miarę wysokości kwoty, a przeto z natury rzeczy wyżej opodatkowuje mniejsze co do kwoty ubezpieczenia.

Cheąc tym nierównościami w ponoszeniu ciężaru podatkowego od asekuracji zapobiedz, proponuje Komisya Izby deputowanych Rady państwa, ażeby opodatkowanie polie asekuracyjnych za pomocą stempla wedle skali II. uchylić, a natomiast ustanowić jedną stopę opłat skarbowych od ubezpieczeń bezpośrednich w dziale ogniowym, gradowym i życiowym w wysokości $1\frac{1}{2}\%$, którą Towarzystwa asekuracyjne od ryczałkowej kwoty uzyskanego dochodu z należyci za policy, tytułem opłaty skarbowej, obejmującej już wszystkie inne należyci z ubezpieczeń wynikające, w czterech kwartalnych ratach do kas państwowych wpłacać byłoby zobowiązane.

O ile zmiana ta w praktyce podniosłaby opłatę od ubezpieczeń w ogóle, dość powołać się na tę okoliczność, iż dzisiejsze opodatkowanie polie wyższem jest tylko co do należyci za ubezpieczenie, które dochodzi 5 zł. — po nad tę kwotę zaś wynosi w najwyższej swej skali $\frac{1}{10}$ i zniża się aż do 0·30, podczas gdy w mowie będący projekt ustanawia jednolitą opłatę zawsze wynoszącą 1 i pół.

O ile zaś proponowana zmiana dotknęłaby Towarzystwa asekuracyjne na wzajemności oparte, wyjaśni najlepiej następujący stan rzeczy :

Ustawą państwową z dnia 13. Grudnia 1862 r. przyznane zostało wyjątkowo Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym to dobrodziejstwo, iż opłacają one należyci skarbową od uzyskanych kwot za ubezpieczenia, nie wedle należyci skarbowej, jaka przy zastosowaniu skali stemplowej II, od każdej poszczególnej policy czyli ubezpieczenia przypada, lecz podług ryczałtu kwoty uzyskanej w pewnym peryodzie czasu z pobieranych opłat za asekuracje.

Tym sposobem opłacają faktycznie do dziś w mowie będące Towarzystwa asekuracyjne jak n. p. Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Krakowie, morawskie w Bernie, Slavia w Pradze, Concordia w Reichenbergu, z doliczeniem nawet nadzwyczajnego dodatku państwowego do 0·40 od wpływów za ubezpieczenia, -- podczas gdy wedle projektu Komisji Izby deputowanych Rady państwa opłata ta wynosiłaby $1\frac{1}{2}$ — zatem podniesionaby być miała prawie czterokrotnie. Nadto zachodzi i ta okoliczność, że wymiar należyci skarbowej od wpływów za ubezpieczenia opiera się na ich ogólnej cyfrze, nie uwzględniając zupełnie dokonać się mających zwrotów, które jak praktyka ostatnich lat poucza, wynoszą w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Krakowie od dwudziestu kilku do 33% z wpłaconej za ubezpieczenia należyci.

Ztąd podwyższenie opłat skarbowych od asekuracji dotknęłoby Towarzystwa na wzajemności oparte, zatem takie, które część uiszczonej należyci od ubezpieczenia w formie zwrotu swym członkom oddają — w podwójnym kierunku, albowiem płaciłyby one tę podwyższoną opłatę nie tylko od kwoty za ubezpieczenia pobranej i użytej, lecz oraz i od tej jej części, którą rzeczywiście tylko w swym portfelu chwilowo przechowują, zwracając ją następnie uczestnikom stowarzyszenia jako powstałą z obrotu, względnie pobraną w wyższej cyfrze niż rzeczywiste pokrycie wydatków tego wymagało.

C. k. Rząd zdając sobie sprawę z ulg finansowych, które w dobrze zrozumianym interesie ekonomiczno-społecznym i w celu rozwinięcia idei samopomocy, Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym już przyznał, jak niemniej uwzględniając powyżej co opisany stan rzeczy, najwyraźniej zastrzegł w projekcie wniesionym do Izby deputowanych Rady państwa w przedmiocie zmiany ustawy o należyciach skarbowych — przyznanie i nadal tych ulg Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym, a to w ten sposób, iżby one obowiązane były od wpływów za ubezpieczenia pobranych opłacać tylko połowę tej należyci skarbowej, która w ogóle ustanowioną zostanie jako opłata skarbowa od ubezpieczeń.

Zastrzeżenie to, uczynione ze strony c. k. Rządu na rzecz Towarzystw asekuracyjnych na wzajemności opartych, z zupełnem zapoznaniem prawd ekonomicznych i rzeczywistych stosunków, uchyliła Komisya Izby Deputowanych Rady państwa w swym projekcie — stawiając Towarzystwa ubezpieczeń na zysk nie pracujące i na wzajemności oparte, na równi ze spekulacyjnymi.

Komisya podatkowa, wychodząc z zapatrywań iż tylko zupełna nieznajomość stosunków, lub też faworyzowanie Towarzystw akcyjnych, czego jednak Komisya przypuszczać nie odważa się — mogło spowodować uchylenie ulg finansowych, które c. k. Rząd w swym projekcie Towarzystwom asekuracyjnym, na wzajemności opartym, przyznaje.

Dalej zważywszy na użyteczność tychże Towarzystw, wyrażającą się już w tem, że kiedy należytość od ubezpieczeń w Towarzystwach akcyjnych wynosi przeciętnie od każdego tysiąca zł. wartości ubezpieczonych przedmiotów $4\frac{4}{10}\%$ w ośmnastu Towarzystwach asekuracyjnych, uczyniła ona przeciętnie po potrąceniu zwrotów jedynie 3·88 — zatem na każdym tysiącu zł. o 56 ct mniej. *)

Wreszcie zważywszy, że idea stowarzyszeń, jako jedna z najpewniejszych dźwigni, dobra powszechnego, na szczególne poparcie ze strony Rządu i Ciał ustawodawczych zasługuje, uważa projekt komisji Izby deputowanych Rady Państwa. o ile on dotyczy uchylenie propozycji rządowej co do przyznania ulg finansowych Towarzystwom ubezpieczeń na wzajemności opartych, za wręcz szkodliwy.

Co się tyczy zaś zamierzonej reformy względnie podwyższenia opłat od ubezpieczeń, to uważa ją komisya jako sprzeciwiającą się żywotnym interesom ludności, a bynajmniej nie usprawiedliwioną ze stanowiska potrzeb skarbu państwa.

A to tem więcej gdy zdaniem komisji istniejące nierówności w opłacie należytości skarbowych od ubezpieczeń, dałyby się wyrównać bez podwyższenia ciężarów, a to przez ustanowienie jednolitej stopy procentowej od uszczeń za ubezpieczenia, któraby odpowiadała dzisiejszemu procentowi wyśledzonemu na podstawie porównania, pomiędzy ogólną kwotą pobranych należytości za ubezpieczenia, a z niej wynikłej kwoty opłat skarbowych.

Na podstawie powyższego wywodu Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy załatwiając wniosek posła Starowiejskiego powziąć uchwałę:

„*Sejm wyraża przekonanie, iż zamierzona reforma należytości skarbowych od ubezpieczeń podniosłaby znacznie dotychczas pobieraną od tychże opłatę, a przeto oddziałałaby musiała niekorzystnie na ich ogólny rozwój, iż utrzymanie zawartych w projekcie rządowym (o częściowej zmianie ustawy o stemplach i należytościach), ulg finansowych dla Towarzystw asekuracyjnych, opartych na wzajemności, wskazane jest zarówno istotnymi potrzebami, jakoteż niepospolitą użytecznością tychże instytucyj*“.

Lwów dnia 17. Października 1883.

Przewodniczący:

J a w o r s k i.

Sprawozdawca:

A b r a h a m o w i c z.

*) Patrz Ehrenzweigs Assccuranz Jahrbuch vom 1879.

